

D ů v o d y:

Na pohledávky příslušející dlužníku Stanislavu J-ovi proti povinné Anně M-ové v částkách 2.400 Kč a 860 Kč s přísl. byla Čsl. státem vedena pro daňové nedoplatky exekuce podle § 320 ex. ř., ač správně měla býti vedena exekuce jen podle § 294 ex. ř., poněvadž pro obě tyto pohledávky nebylo v pozemkové knize vloženo zástavní právo, nýbrž jen poznamenáno dražební řízení (sb. n. s. čís. 11.014). Vklad nadzástavního práva je proto neplatným. Nelze však důvodně za to míti, že se tím staly neplatnými i zápovědi dlužníku a poddlužníku jakož i příkázání k vybrání, jichž je rovněž potřebí a které také úplně dostačují k vedení exekuce podle §§ 294 a 303 ex. ř., kterýž způsob vedení exekuce byl na místě a v návrhu na povolení exekuce je také obsažen. Tyto zápovědi a příkázání k vybrání nabyly právní moci a poddlužník, i když vklad nadzástavního práva byl neprávem povolen a pro nedostatek zástavního práva se nemohl státi platným, byl povinen platiti jen čsl. státu. Proto ani exekuční soud, který přijal nejvyšší podání a nastoupil na místo poddlužníka, nebyl oprávněn, pokud příkázání k vybrání nebylo zrušeno, částky připadající na zmíněné pohledávky vyplatiti z nejvyššího podání dlužníku Stanislavu J-ovi, nýbrž mohl tak učiniti jen čsl. státu.

Čís. 13934.

Jde-li o vydržení práva k věci, jež přešla ve vydržecí době z vlastnictví osoby nepriviligované do vlastnictví osoby privilegované (§ 1472 obč. zák.), jest vydržecí dobu počítati úměrně.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1934, Rv II 831/34.)

Co do předchozího děje se odkazuje k rozhodnutí čís. sb. 12.726. Procesní soud své stolice uznal po té žalované horní a hutní těžířstvo jako majitele velkostatku R. povinným udržovati na své útraty jez na řece B. v řádném stavu v rozsahu stanoveném zápisem ve vodní knize okresního úřadu ve V. za současného závazku žalobce Karla H-a opravití onu částku závazky, která snad bude občas vodou vymleta, tento právní stav přiznati a podepsati knihovního vkladu schopné prohlášení, na základě něhož se do moravských zemských desek vkládá na vložce čís. 370 jako na statku služebném a na pozemcích vl. čís. 491 v R. jako na statcích panujících, jako reální břemeno povinnost žalovaného těžířstva jako majitele velkostatku R. k udržování jezu v dobrém stavu, jinak že by na základě tohoto rozsudku vklad ten na žádost žalobcovu byl proveden, bez újmy práv a povinností vyplývajících ze záboru a ze zákona o pozemkové reformě. D ů v o d y: Žalující strana tvrdí, že k vydržení, k vyplnění celé vydržecí lhůty, stačí doba od roku 1893 do června 1929, t. j. doba asi 36 let, poněvadž do dubna 1910 byli majiteli velkostatku jednotlivci, Rudolf K. a Armin P., takže uplynulo nejméně 16½ roku z vydržecí lhůty 30leté, při čemž rok 1893 zůstal nepovšimnut, a od 7. července 1910 do konce června 1929 nejméně 18¾ roku z vydržecí lhůty 40leté, takže ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru ve Vídni ze dne 31. července 1872, čís. 7792, rozhodnutí

Glaser-Unger čís. 4674, repertorium nálezů čís. 12 podle § 1472 obč. zák. celá vydržecí lhůta prošla dle formule:

$$\frac{16\frac{1}{2}}{30} + \frac{18\frac{3}{4}}{40} = \frac{66}{120} + \frac{56\frac{1}{4}}{120} = \frac{122\frac{1}{4}}{120}.$$

Jest nepopřeno a dražebním ediktem i prokázáno, že majitelé žalovaného velkostatku byli v době od roku 1893 do 9. července 1910 jednotlivci, Rudolf K. a Armin P., kdežto po roku 1910 byl žalovaný velkostatek ve vlastnictví korporací, celulosky ve V. a žalovaného těžířstva, a tu odpovídá zásadě stanovené v § 1493 obč. zák., že se do třicetileté pokud se týče čtyřicetileté vydržecí doby započítává doba právního předchůdce tak, že byla získána, nalézá své pokračování v další promlčecí době uplynulé proti korporacím. V souzeném případě nabyt žalobce pokud se týče jeho právní předchůdci z celkové vydržecí lhůty skutečně alespoň 16½ roku z třicetileté vydržecí lhůty — do dubna 1910 — a doplnil celou vydržecí lhůtu vydržením po dalších 18¾ roků doby 40leté — do června 1929 —, takže skutečně po celou vydržecí lhůtu byl v držbě práva, jehož tím nabyt. Ježto takto celá vydržecí lhůta jest prokázána, bylo žalobě vyhověti, aniž bylo nutno, připustiti důkazy o držbě práva předchůdců žalobcových před rokem 1893. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Jde o to, zdali prokázaná doba držby sporného práva stačí k jeho vydržení. Nenapadeno jest zjištění prvního soudu, že vlastníky žalovaného velkostatku byli v době od roku 1893 do 9. července 1910 jednotlivci, Rudolf K. a Armin P., kdežto potom byl žalovaný velkostatek ve vlastnictví korporací, t. j. celulosky ve V. a žalovaného těžířstva. Podle repertoria nálezů býv. nejv. soudu ve Vídni čís. 12 (ze dne 31. července 1872 čís. 7792, sbírka Gl. Ung. čís. 4674), jde-li o to, aby proti neprivilegovanému podle § 1472 obč. zák. právnímu nástupci osoby, která privileje toho požívala, byla započtena pro vydržitele doba, po kterou držbu vykonával ještě proti předchůdci, sluší ji stanoviti podílem (kvotientem), který se rovná poměru doby vydržení proti osobám privilegovaným k vydržecí době proti osobám neprivilegovaným. Prvý soud přidržel se této zásady. Odvolatel napadá tento právní názor, tvrdě, že shora uvedené zásady nelze použiti na souzený případ, ježto tu nejde o přechod služebné reality z osoby privilegované na osobu neprivilegovanou, nýbrž o přechod z osob neprivilegovaných na osoby privilegované. Tato otázka jest v theorii sporná. Ehrenzweig ve svém Systému I. svazek všeobecná část, vyd. z r. 1925 na str. 292, pro případ přechodu z osoby privilegované na osobu neprivilegovanou praví, že bylo sporno, jak se má doba vydržecí počítati, že se však praxe rozhodla pro započítání poměrné, kdežto v obráceném případě, při přechodu z osoby neprivilegované na osobu privilegovanou, praví Ehrenzweig, že úmyslu zákona by odpovídalo prodloužení promlčecí (vydržecí) doby o deset let, že však i tu proniklo v praxi započítávání poměrné. Klang v Komentáři k § 1472 str. 612 praví, že zákon působení přechodu vlastnictví z osoby privilegované na osobu neprivilegovanou a naopak na vydržecí dobu neupravil, že však věci odpovídá při přechodu vlastnictví z osoby privilegované na osobu neprivilegovanou názor judikatury, že totiž má nastoupiti započítávání poměrné, kdežto při přechodu vlastnictví z osoby neprivilegované na osobu privilegovanou odpovídalo by úmyslu zákona prodloužení lhůty o rozdíl mezi vydržením

mimořádným a vydržením řádným, že však judikatura používá i tu započítávání poměrného. Stubenrauch ve svém komentáři vyd. 8 z r. 1903 v poznámce 2 u § 1473 obč. zák. str. 923—924 zastává a podrobně odůvodňuje názor, že v obou případech jest započítávati vydržecí dobu poměrně. V rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 27. října 1908 Rv VIII 155/8 (Gl. Ung. n. ř. čís. 4356) jest rovněž vyslovena zásada, že při přechodu vlastnictví z osoby neprivilegované na osobu privilegovanou jest dobu promlčecí počítati poměrně (30:40). Odvolací soud přikloňuje se k názoru, že v obou případech jest počítati vydržecí dobu poměrně, ježto podle této zásady počítá se vydržecí doba podle zákonného předpisu odpovídajícího osobní vlastnosti toho kterého vlastníka a ani se nerozšiřuje výhoda propůjčená jen jistým osobám na osoby jiné, ani se přechodem vlastnictví na jinou osobu snad neničí zcela prospěch, který dřívější privilegovaný vlastník již získal, což je zajisté spravedlivé. Nelze také seznati, proč by se měl v té příčině činiti rozdíl mezi případem, kdy vlastnictví přešlo z osoby privilegované na osobu neprivilegovanou, a případem, kdy vlastnictví přešlo z osoby neprivilegované na osobu privilegovanou. Tomuto názoru neodporuje výnos ministerstva financí ze dne 19. září 1853 čís. 14421 (uvedený u Stubenraucha na str. 921 a u Klanga l. c), podle něhož požívá výhody § 1472 obč. zák. fiskus bez ohledu na to, po kom jako právní nástupce zakročuje, neboť tento výnos neuvádí, že by se v případě, když fiskus nastupuje po osobě neprivilegované, neměla doba vydržecí počítati poměrně, t. j. kvotientem podle poměru 30:40, a i v tomto poměrném započtení jest obsažena pro fiskus výhoda stanovená v § 1472 obč. zák. Ostatně tento výnos ministerstva financí týká se jen fisku, není od roku 1902 ve vydání Manzově ani otištěn a jest bezvýznamný, ježto právě stálá praxe a judikatura stojí na stanovisku poměrného započítávání doby vydržecí i při přechodu vlastnictví z osob neprivilegovaných na osoby podle § 1472 obč. zák. privilegované.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Ve zrušovacím usnesení ze dne 26. června 1933 nebyl vysloven žádný právní názor v otázce doby potřebné k vydržení vzhledem k tomu, že velkostatek přešel z fysické osoby na právnické osoby ve smyslu § 1472 obč. zák. Musil tedy odvolací soud tuto právní otázku sám řešiti. Avšak vývody dovolatelovy nemohou zvrátiti názor odvolacího soudu, ježž sdílí i dovolací soud, a poukazuje se proto dovolatel na příslušné správné odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 13935.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům.

»Pojistnými premiemi« v § 3 lit. d) zákona jsou jen dávky vybírané a placené podle pojišťovací smlouvy, nikoliv však pojistné ukládané a placené podle zákona sociálního.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, R I 1193/34.)